

SPØRGSMÅL FRA PATIENTER OG PÅRØRENDE OM VACCINATION FOR COVID-19

Danske Patienter har gennemført en rundspørge blandt sine 21 medlemsforeninger om omfang og indhold af henvendelser fra patienter og pårørende i relation til vaccinationsprocessen for COVID-19. Formålet er at få en indikation af, hvilke informationer patienter og pårørende efterspørger.

Rundspørgen er gennemført mellem 8.-11. januar 2021 via mail, hvor foreningerne har svaret på spørgsmål om omfang og karakter af henvendelserne til deres rådgivninger omkring vacciner for COVID-19. 14 foreninger har meldt tilbage.

Hovedparten af foreningerne tilkendegiver, at de oplever en stigning i henvendelser om vaccination, hvor patienter og pårørende har en række uafklarede spørgsmål. En enkelt forening oplever ikke en stigning i henvendelser vedrørende vaccinationsprocessen.

Typiske spørgsmål

En række spørgsmål, som patienter og pårørende stiller til foreningerne, går på tværs af sygdomsgrupper. Overordnet viser de, at der er mange ubesvarede spørgsmål, og at der er utryghed blandt patienter og pårørende, om man bliver overset.

På tværs af sygdomsgrupper henvender langt de fleste sig til patient- og pårørendeforeningerne for at få hjælp til placere sig selv i den rigtige gruppe af de 12 grupper, som styrer rækkefølgen for adgangen til vaccination. Der er primært usikkerhed omkring om grupperne 5., 6. og 10*, hvor der i visitationen indgår en individuel lægefaglig vurdering.

På tværs af foreningerne kommer der også spørgsmål fra og om pårørendes plads i prioriteringen af adgang til vaccination. Mange pårørende varetager omsorg og pleje i hjemmet, hvor de er i tæt kontakt med den sygdomsramte, og derfor selv er udsatte og risikerer at udsætte deres kære for smitte.

*Retningslinje for håndtering af vaccination mod COVID-19, Sundhedsstyrelsen 2021.

1. Uklarhed om hvilke gruppe man tilhører

- Hvordan ved jeg, hvilken gruppe, jeg hører under?
- Hvor skal jeg henvende mig, når jeg er i tvivl, om hvilken gruppe jeg tilhører. I retningslinjerne for Sundhedsstyrelsen står der hos egen læge, men samtidig kører der i medierne en kampagne om, at man ikke skal kontakte lægen?
- Hvad er forskellen mellem at være "særlig øget risiko" (gr. 5) eller kun i "øget risiko" (gr. 10).
- Når jeg får praktisk hjælp fra kommunen, men ikke får hjælp til personlig pleje – er jeg så i den kategori med hjemmehjælp eller en senere?

2. Uklarhed om hvordan man bliver visiteret

- Hvordan får jeg besked?
- Hvordan sikrer jeg at blive visiteret til vaccinen, når jeg er i risikogruppen?
- Hvordan ved min læge, at jeg er i risikogruppen og bør blive tidligere vaccineret, så jeg ikke bliver glemt? For eksempel dem, som ikke har været hos lægen i et stykke tid og måske også er overvægtige, som lægen ikke er bekendt med.
- Skal jeg gøre opmærksom på, at jeg er i øget risiko? Og i så fald – hvor henne?
- Hvor skal jeg henvende mig, hvis jeg ikke hører noget eller har spørgsmål til, hvornår det er min tur?
- Hvordan gør jeg, når hverken min praktiserende læge eller behandlingsansvarlige læge kan svare mig på, hvordan og hvornår jeg bliver visiteret til vaccination?
- Hvorfor bliver jeg, som bor på et bosted, ikke vaccineret samtidig med plejehjemsboere?

3. Pårørende

- Hvor ligger jeg, som pårørende, i prioriteringen?
- Hvad skal jeg gøre for, at mine pårørende også kan blive vaccineret mod COVID-19, når de er primær omsorgspersoner?
- Hvad skal jeg som pårørende gøre, hvis min kære afviser tilbuddet om vaccine?

4. Vaccine i kombination med anden behandling

- To foreninger har fået henvendelser om, hvorvidt der er særlige risici ved vaccinen, hvis den gives i kombination med bestemte typer behandling/medicin ?

Løsninger

Der er overordnet behov for skarpere og mere kommunikation for at imødegå den uklarhed og usikkerhed, som mange patienter og pårørende oplever i relation til vaccinationsprocessen for COVID-19.

Sundhedsstyrelsen har, siden denne rundspørge er gennemført, allerede leveret mange brugerbare løsninger, herunder blandt andet *Vaccinationskalenderen*, som er meget hjælpsom.

Der er en god dialog mellem Sundhedsstyrelsen og patient- og pårørendeforeningerne, som giver et godt grundlag for en målrettet kommunikation med afsæt i de behov for svar, som patienter og pårørende har.

Patient- og pårørendeforeningerne har gennem rundspørgen blandt andet foreslået følgende indsatser, som vil kunne styrke den målrettede information, patienter og pårørende efterspørger:

- **Etablering af en rådgivningslinje**

En myndigheds-hotline til spørgsmål vedr. COVID-19 vaccinen, der kan rådgive patienter og borgere på tværs af sygdomme. Man kunne lade sig inspirere af den eksisterende Coronahotline.

- **Styrket information til læger**

Der udvikles mere materiale og tydeligere kommunikation til læger, herunder særligt til de praktiserende læger, så de er klædt på til at rådgive deres patienter.

- **Styrket fokus på patienter med nedsat egenomsorg**

Praktiserende læger får til opgave at være særligt opmærksomme på og eventuelt opsøgende overfor patienter med nedsat egenomsorg, for eksempel demenspatienter, psykisk syge m.fl.

- **Patient- og pårørendeforeninger som formidlingskanal**

Foreningerne får en direkte og personlig kontakt til Sundhedsstyrelsen, som de kan bruge til at afklare spørgsmål fra patienter og pårørende. (Der er i dag en direkte mail-adresse, men den har meget lange svarfrister).

- **Direkte besked til alle udsatte**

Myndighederne sender en direkte besked til det særligt sårbare, hvor de får besked om deres indplacering i grupperne, hvornår de kan forvente at blive vaccineret, og hvordan de bliver kontaktet.